

Najtoplije zahvaljujem **prof. Luki Čelikoviću** na dozvoli da
skeniram sažetak predavanja "Metoda dužina" i objavim na svojim web stranicama.

Antonija Horvatek

<http://public.carnet.hr/~ahorvate>

<http://public.carnet.hr/mat-natj>

Luka Čeliković: Metoda dužina

<http://public.carnet.hr/~ahorvate>

<http://public.carnet.hr/mat-natj>

Umjesto primjenom rješavanja linearnih jednadžbi s jednom nepoznanicom, neke problemske matematičke zadatke možemo rješavati i grafički - primjenom metode dužina, metode površina i dr.

U ovom izlaganju upoznat ćemo se sa metodom dužina. O tome govore sljedeći primjeri.

Primjer 1. Zbroj dva broja je 50. Koliki su ti brojevi ako je jedan od njih za 16 veći od drugoga ?

Rješenje:

manji broj } 50
veći broj

 50

manji broj $34:2=17$
veći broj $17+16=33$

Provjera: $17+33=50$

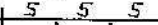
Zadatak 1. Zbroj dva broja je 50. Koliki su ti brojevi ako je jedan od njih za 16 manji od drugoga ?
(R: 17 i 33).

Primjer 2. Zbroj dva broja je 20. Naći te brojeve ako je jedan od njih 3 puta veći od drugoga.

Rješenje:

manji broj } 20
veći broj

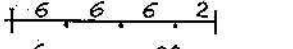
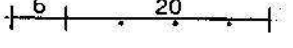
 20

manji broj $20:4=5$
veći broj $3 \cdot 5=15$

Provjera: $5+15=20$

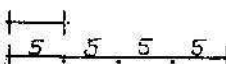
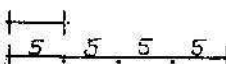
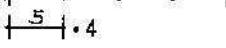
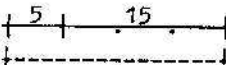
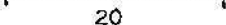
Zadatak 2. Zbroj dva broja je 20. Naći te brojeve ako:
 a) jedan od njih je tri puta manji od drugoga,
 b) pri dijeljenju većeg broja manjim, dobivamo količnik 3.
 (R: a) 5 i 15, b) 5 i 15).

Primjer 3. Zbroj dva broja je 26. Ako veći broj podijelimo manjim, dobivamo količnik 3 i ostatak 2. Koji su to brojevi ?

Rješenje:
 manji broj } 26
 veći broj } 26
 26
 $26 - 2 = 24$
 manji broj $24 : 4 = 6$
 veći broj $3 \cdot 6 + 2 = 20$
 Provjera: $6 + 20 = 26$

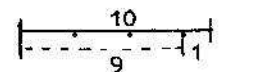

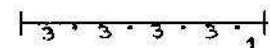
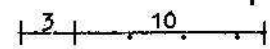
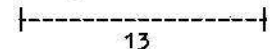
Zadatak 3. Zbroj dva broja je 26. Naći te brojeve ako je veći od njih za dva veći od trostrukog manjeg broja.
 (R: 6 i 20).

Primjer 4. Razlika dva broja je 15. Koliki su ti brojevi ako je jedan od njih 4 puta veći od drugoga ?

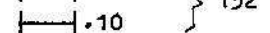

Rješenje:
 manji broj
 veći broj
 manji broj $15 : 3 = 5$
 veći broj $5 \cdot 4 = 20$
  $5 \cdot 4$
 Provjera: $20 - 5 = 15, 5 + 15 = 20$

Zadatak 4. Razlika dva broja je 15. Koliki su ti brojevi ako je jedan od njih 4 puta manji od drugoga ?
 (R: 5 i 20).

Primjer 5. Razlika dva broja je 10. Koliki su ti brojevi ako veći podijeljen manjim daje količnik 4 i ostatak 1 ?

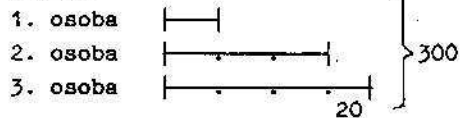
Rješenje:
 manji broj
 veći broj } 10
 $10 - 1 = 9$
 } 9
 $9 : 3 = 3$
 manji broj $3 \cdot 4 + 1$
 veći broj $4 \cdot 3 + 1 = 13$

 Provjera: $13 - 3 = 10, 3 + 10 = 13$

Primjer 6. Zbroj dva broja je 132. Veći broj se dobiva tako da se manjem broju s desna dopiše jedna nula. Koji su to brojevi ?

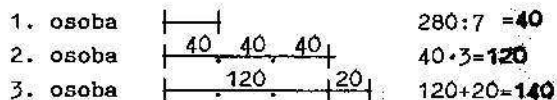
Rješenje:
 manji broj
 veći broj } 132
 } 132
 manji broj $132 : 11 = 12$
 veći broj $12 \cdot 10 = 120$
 Provjera: $12 + 120 = 132$
 $12 + 120 = 132$

Primjer 7. Tri osobe podijelile su iznos od 300 kuna tako da druga osoba dobiva 3 puta više od prve, a treća osoba za 20 više od druge. Koliko je dobila svaka osoba ?

Rješenje:

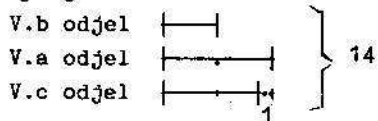
$$\begin{aligned} & \text{---} \cdot 7 + 20 && 300 \\ & \text{---} \cdot 7 && 300 - 20 = 280 \end{aligned}$$

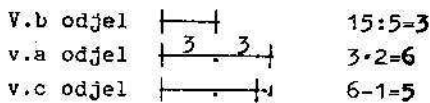
Provjera: $40 + 120 + 140 = 300$

Primjer 8. U 3 odjela IV. razreda neke škole bilo je ukupno 14 matematičara. U V.b odjelu bilo je 2 puta manje matematičara nego u V.a odjelu, a u V.c odjelu 1 matematičar manje nego u V.a odjelu. Koliko je bilo matematičara u svakom odjelu ?

Rješenje:

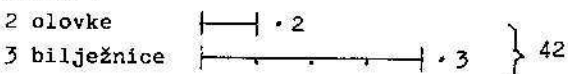
$$\begin{aligned} & \text{---} \cdot 5 - 1 && 14 \\ & \text{---} \cdot 5 && 14 + 1 = 15 \end{aligned}$$

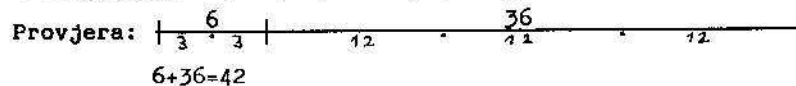
Provjera: $3 + 6 + 5 = 14$

Primjer 9. Za 2 olovke i 3 bilježnice učenik je platio 42 kune. Ako je bilježnica 4 puta skuplja od olovke, kolike su cijene olovke i bilježnice ?

Rješenje :

$$\begin{aligned} 1 \text{ olovka} & \quad \text{---} && 42:14=3, \quad 3 \text{ kn} \\ 1 \text{ bilježnica} & \quad \text{---} \cdot 4 && 3 \cdot 4=12, \quad 12 \text{ kn} \end{aligned}$$

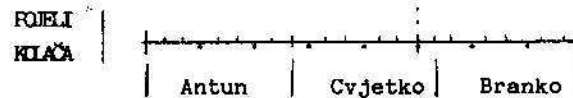
Primjer 10. Antun i Branko pošli su na izlet. Usput je Antun kupio 5, a Branko 3 kolača, plativši ukupno za njih 24 kune. Na izletu im se pridruži i Cvjetko i sva trojica za jedno pojedouše kolače. Za svoj dio kolača Cvjetko im plati 8 kuna. Kako će tih 8 kuna podijeliti Antun i Branko ?

Rješenje:

$$\text{---} \cdot 8 \quad 24 \text{ kn}$$

$$1 \text{ kolač } \text{---} \quad 24 \text{ kn} : 8 = 3 \text{ kn}$$

Antun će dobiti 7, a Branko 1 kunu.